

De Schildwacht

Maart - April 2026 - nr. 02

ACMP
CGPM

Voorwoord

Willoos of weerbaar?

Willoos of weerbaar?

VOORWOORD DOOR YVES HUWART | VOORZITTER

Geconfronteerd met de nieuwe machtspolitiek zoeken Europese leiders een antwoord. Sommigen roepen om ‘Europese soevereiniteit’ en om ‘ons lot in eigen handen’ te nemen. Anderen vinden dat de EU ‘de taal van de macht’ moet leren. Allemaal vinden ze dat Europa ‘speler’ moet worden om niet als ‘speelbal’ in het geopolitieke spel van de grootmachten te eindigen. De kwestie is echter: al deze ‘straffe’ uitspraken zijn zoals vijgen na Pasen.

Geopolitiek is allereerst *machtspolitiek*. In plaats van op het recht of de markt te vertrouwen, zetten geopolitieke spelers macht in om hun doelen te bereiken. In welke soorten die macht komt, welke middelen ertoe behoren en hoe ze wordt geprojecteerd is situatie-specifiek. Militaire macht en dreiging met conflict maken deel uit van het arsenaal. Ook wie iets bezit wat andere spelers begeren (grondstoffen, krediet, technologie, havens) of toegang ertoe kan afsnijden, beschikt over drukkingmiddelen. Bv. Iran met de straat van Hormuz.

Het tweede kernbegrip is *territorium*. Geopolitiek is meer dan machtspolitiek, want de geografie komt erbij. Het draait om de ligging ten opzichte van bergmassieven of woestijnen, oceanen en continenten, alles in het licht van strategisch voordeel of kwetsbaarheid. Ook – en vooral – de aanwezigheid van grondstoffen en energiebronnen tellen mee. Dit vraagt de wil om een territorium af te bakenen en desgevallend te verdedigen tegen andere spelers.

Ten derde: *collectieve identiteit*. Machtspolitiek, door het prefix ‘geo-’ met de neus op de afgebakende ruimte gedrukt, kan evenmin zonder een gevoel van verbondenheid van de mensen binnen die bakens. Het kan gaan om een lichte lotsverbondenheid dankzij gedeelde ervaringen en belangen, of ook om een sociale en culturele gemeenschap met gedeelde waarden, normen en gebruiken. Geopolitieke spelers staan sterker wanneer ze namens een hechte gemeenschap spreken. Ze hebben dus belang bij het onderhouden, kneden en uitdragen van een gedeelde herinnering, een verhaal over ‘wij’.

Uiteraard zijn macht, territorium en collectieve identiteit in tal van registers te bespelen. Maar wie een van de drie veronachtzaamt, is met iets anders bezig. Dat is echter wat Europa decennialang gedaan heeft. En wat is het resultaat? Wij Europeanen zijn een geopolitieke speelbal en geen geopolitieke speler en we zullen dat nog lang zo blijven. Weerloos in de geopolitiek en verre van weerbaar.

Iets wat zich ten andere ook manifesteert op defensievlak. Er zijn immers heel wat Europeanen die er zeker van zijn dat als hun land wordt aangevallen, hun leger niet zal vechten, hun regering hen niet zal helpen en ze in de steek zullen worden gelaten. Met andere woorden, zij hebben een Ministerie van Defensie, zij hebben een leger, zij hebben uniformen en medailles, maar zij geloven eigenlijk niet dat iets daarvan waar of echt bruikbaar is. Als er een oorlog is, is dat niet ‘hun oorlog’. Ze klagen dan liever over het ongemak, het verlies van zaken, de dure energieprijzen of een ‘losgeslagen’ president die ‘van het paadje is’. En veel van hun bewindslui zijn dan ook nog de hardste roepers van dit soort boodschappen.

De veranderende geopolitieke context zal vroeg of laat iedereen raken in Europa, we zullen er niet aan ontsnappen. Het debat daarover wordt gevoerd alsof het een techniciteit is, een begrotingspost die je bijstelt zoals je aan een thermostaat draait. Dat is het niet. Het gaat over een fundamentele herschikking van de welvaart in Europa en de vraag wie daarvoor betaalt. Geopolitieke irrelevantie betekent immers strategische kwetsbaarheid, die op haar beurt economische groei ondermijnt. We kunnen ons al maar best bewust zijn van deze harde realiteit. Om er nu al naar te handelen. ■

Foto: Gaggero Lucia

ACMP
CGPM

De Schildwacht

Maart - April 2026 - nr. 02

Colofon

De Schildwacht is het tweemaandelijks tijdschrift van de Algemene Centrale van het Militair Personeel. Alle leden krijgen een exemplaar toegestuurd.

Oplage: 9.800 exemplaren.

Adresgegevens worden behandeld overeenkomstig de wet op de privacy (wet 8/12/1992 & GDPR).

Verantwoordelijke uitgever:
Yves Huwart
Coördinatie:
Jesse Arents & Concetto Bandinelli

Algemene gegevens - ACMP:
Romboutsstraat 1 – Bus 021
1932 Zaventem
srt@acmp-cgpm.be
www.acmp-cgpm.be
Tel.: 02 245 72 14

BE32 2100 6234 6602
BIC: GEBABEBB

BE57 0682 3639 9535
BIC: GKCCBEBB

Foto cover: DG Stratcom

- 2 Willoos of weerbaar?
- 4 Het kwartierplan: ambitie onder druk
- 7 Strategische Visie 2025: sterke ambities zonder personeel?
- 11 Hoe tijdelijk is tijdelijk?
- 15 Sociaal overleg respecteren
- 16 Vierdaagse van de IJzer – 53ste editie 2026
- 18 Verjonging in de directieraad

Volg ons op Facebook

ACMP
CGPM

